

De afvalwaterzuivering door waterschappen is structureel duurder dan die van de industrie: deze, door de industrie geuite opinie, kan van tafel. Tenminste, dat vinden de waterschappen op basis van een kostenvergelijking tussen een aantal industriële zuiveringsinstallatie met die van het waterschap Brabantse Delta. Deze vergelijking wijst uit dat de kosten per installatie door elkaar lopen. Er bestaan dure industriële zuiveringen en goedkope rioolwaterzuiveringsinstallaties, en andersom. Enig licht in de problematiek.

De rwzi Dongemond bij Oosterhout.

Vergelijking industriële en communale waterzuiveringen

“Hoge zuiveringskosten waterschappen is een vooroordeel”

*Tekst: Alex van Hoof
Grafiek: Marco de Groot
Foto's: Waterschap Brabantse Delta*

Industrie en waterschappen zitten geregeld aan tafel om te praten over de zuiveringstarieven voor afvalwater. Bedrijven zuiveren soms hun afvalwater zelf en lozen het effluent op het oppervlaktewater. Weer andere ondernemingen lozen afvalwater op het riool en betalen het waterschap voor de zuiveringskosten. Gaat het in het laatste geval om grote hoeveelheden afvalwater, dan past het waterschap de rioolwaterzuivering daarop aan. Daartoe sluiten de partijen een contract en een speciaal tarief af.

Moeizaam

Die tariefonderhandelingen verlopen gewoonlijk moeizaam omdat, zo ervaren de waterschappen, de industrie vindt dat de zuiveringsinstallaties van de waterschappen inefficiënt zijn. De kosten van de zuiveringsinstallatie van het waterschap zouden veel hoger zijn dan die bij de eigen industriële zuiveringen. “Een hardnekkig vooroordeel”, zo kwalificeert projectdirecteur Freek Kramer van Witteveen+Bos de opvatting. Kramer werkte mee aan een onderzoek, in opdracht van de Noord-Brabantse Waterschapsbond, waarbij in West-Brabant de zuiveringskosten zijn vergeleken van een aantal

industriële en enkele communale zuiveringen van het waterschap Brabantse Delta.

Dijkgraaf Joseph Vos van waterschap West-Brabant en voorzitter van de Noord-Brabantse Waterschapsbond reageert verheugd op de uitkomst van het onderzoek. Volgens Vos is de lucht tussen industrie en waterschappen nu geklaard. “Dankzij het onderzoek staan het Noord-Brabantse bedrijfsleven en de vier Brabantse waterschappen weer op vertrouwde voet.”

Winst

“Het herstellen van het door de jaren gegroeide wantrouwen was hard nodig”, verduidelijkt dijkgraaf Vos. “Tijdens onze overleggen met het bedrijfsleven hoorden wij van onze gesprekspartners dat de waterschappen te duur waren. Ondernemers zijn zelf veel beter in staat om de waterzuivering te regelen. Dat is goedkoper en doen ze slimmer, was de opinie. Dat blijkt nu nergens op gebaseerd; een slag in de lucht.” Freek Kramer van Witteveen+Bos beaamt de constatering van de Brabantse dijkgraaf en zegt verder: “Er is nu wederzijds begrip en de wil er samen uit te komen.”

De belangrijkste uitkomst van het onderzoek is dat waterschappen en industrie een waaierend kostenpatroon hebben. Gemiddeld is een waterschap iets goedkoper en liggen de kosten dichter bij elkaar dan bij de industrie. Opvallend is dat bij de industrie de zuiveringskosten heel sterk uiteenlopen. Zo kent het bedrijfsleven de goedkoopste zuiveringen, maar tegelijk ook de duurste. Volgens Witteveen+Bos hebben de variaties vooral te maken met een eventuele overcapaciteit van de zuivering en de aard van de verontreiniging in het afvalwater.

Verder valt op dat de investeringskosten bij de waterschappen hoger zijn. Bij de bedrijven bedragen die gemiddeld jaarlijks 35 euro/ve en bij het waterschap (inclusief transport), en bij de waterschappen ruim 47 euro/ve.

Verdere besparing

Zowel van de zijde van de waterschappen als van de industrie is er behoefte aan een vervolgonderzoek. Belangrijke in-steek daarbij is dat aan beide zijden de kosten omlaag gaan. Dijkgraaf Vos: “Nu willen we in het vervolgrapport weten op wat voor wijze de waterschappen en het bedrijfsleven ge-zamenlijk de kosten van de afvalwaterzuivering kunnen laten dalen.” Hij geeft alvast een schot voor de boeg. “Wellicht dat we veel meer moeten werken aan een integrale ketenaanpak. Is het verstandig dat het bedrijfsleven en de waterschap-pen samen gezuiverd water aan het oppervlaktewater gaan leveren? De ketenaanpak kan zich eveneens uitstrekken op het vlak van vergunningen. Heeft een bedrijf bijvoorbeeld bepaalde vergunningen nodig als het waterschap voorzie-ningen heeft die deze feitelijk overbodig maken? Dit soort vragen is interessant voor de nadere studie.”

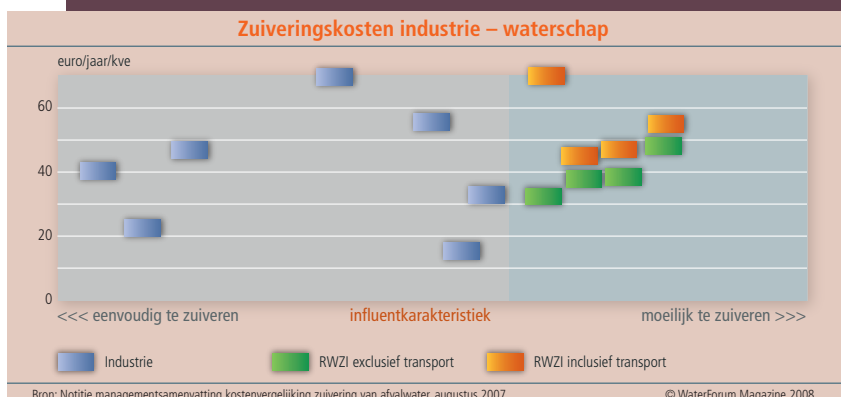

Benodigde capaciteit

Uit het onderzoek blijkt dat het kiezen van juiste capaci-teit een enorme invloed heeft op de zuiveringskosten. De onderzoekers reiken in het onderzoeksrapport al enkele ideeën aan. Zo moeten volgens het rapport de gebouwde installaties ‘goed ontworpen zijn op de aard en hoeveel-heid van het te behandelen afvalwater’. Daarnaast is het cruciaal om de prognoses die bij de bouw van een installa-tie worden gemaakt, zo nauwkeurig mogelijk aan te laten sluiten bij de realiteit. ‘Als de afwijking tussen verwacht afvalwateraanbod en het werkelijke aanbod groot is, wordt een efficiënte en doelmatige bedrijfsvoering lastig, zo niet onmogelijk.’

Waterschappen: 17 euro versus industrie 23 euro

Witteveen+Bos heeft de kostenopbouw onderzocht van de afvalwaterzuivering van zeven bedrijven en die van alle rioolwaterzuiveringen van waterschap Brabantse Delta. Wat vooral opvalt, is de grote spreiding van de jaarlijkse kosten bij de bedrijven. Gemiddeld kost het zelf zuiveren van afvalwater een bedrijf jaarlijks 23 euro per vervuilingseenheid (ve). De brandbreedte daarbij loopt van 14 euro tot 37 euro. Ter vergelijking: bij de waterschappen is dit gemiddeld iets lager: op 17 euro per jaar per met een veel kleinere brandbreedte van 12 tot 21 euro. De spreiding bij de bedrijven is dus groter, wat deels toe te schrijven is aan een aantal onderbelaste installaties en grotere spreiding in schaalgroottes.